

З метою розвитку комунікативної культури як важливого компонента професіоналізму майбутніх логопедів розроблена програма, яка передбачає формування у студентів уявлень і практичних умінь у галузі педагогіки спілкування, культури комунікативної поведінки логопеда, психотехніки спілкування, ефективного використання вербальних і невербальних засобів спілкування. Критеріями сформованості основних компонентів комунікативної культури майбутніх логопедів є: володіння лінгвістичними і комунікативними знаннями, володіння комунікативними вміннями в умовах нормативного взаємодії; прояв особистісних структур свідомості в мовній діяльності. В процесі навчання використовуються інноваційні освітні технології, методи активного навчання (дослідницький метод; метод проєктів; «мозковий штурм»; рольові, ділові, імітаційні ігри); різноманітні форми самостійної роботи (ведення комунікативного щоденника, обговорень доповідей, рефератів, творів, есе тощо); залучення студентів до нових видів діяльності в освітньому середовищі вищого навчального закладу (участь в студентському науковому товаристві, конкурсах, олімпіадах, творчих заходах, зустрічах з випускниками).

Сучасна вища освіта повинна бути орієнтована не стільки на отримання студентом готових конкретних знань або формування приватних умінь, скільки на розвиток пізнавального потенціалу особистості, підвищення здатності до оволодіння новими знаннями, розвиток творчих здібностей та самостійності в прийнятті відповідальних рішень. Отже, для результату освіти важливим стає не тільки що знає майбутній фахівець, але і як він може діяти.

Поцюрко Олег Юрійович

Кандидат філософських наук, доцент

Львівський державний університет внутрішніх справ

КЛЮЧОВІ МАРКЕРИ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕЇ В ТВОРЧОСТІ П. КУЛІША

Вкрай не прості обставини в яких сьогодні перебуває Україна та українці змушують задуматися на збереження національних цінностей та національної ідеї, які нам прививалися протягом багатьох століть.

Наше майбутнє залежить від того наскільки об'єктивно та критично ми зуміємо проаналізувати власний історичний досвід. Нам слід з'ясувати, як вплинула на подальший розвиток української національної ідеї та державотворчі процеси доба національного відродження кінця XIX – початку XX ст.

Вже з перших сторінок «Повісті про український народ», написаної для дітей старшого віку, П. Куліш хоче виділити південноруський (український) народ, утвердити його головні особливості. «Південноруською мовою розмовляє тридцять мільйонів мешканців Російської та Австрійської держави; отже між слов'янськими племенами південноруське після північноруського найбільше. Наші південні руси, чи українці, мають свою історію, сповнену героїчних подвигів та захопливих пригод» [2].

Окрім власної героїчної історії українці також мали, і мають по сьогоднішній день особливий спосіб врядування: «Керували ними, за звичаєм усіх слов'янських племен, народні віча, обирали з поміж себе начальника і під його орудою захищали свободу. Вони мали дві меті: воювати проти ворогів християнства – татар і турків, і визволити свою рідну Україну від деспотичної влади польсько-руських дворян» [2].

Ще одним маркером, який окреслює особливість українського національного характеру була постать козака (вільної людини). Сліпі мандрівні співці (кобзарі) про яких також писав Т. Шевченко, йдучи від села до села, надихали український народ любов'ю до батьківщини, тужливо нагадували про її біди і войовничий запал, жили в українського народу той самий дух, який надихав і козаків. Не дарма існує легенда про масове вбивство українських кобзарів та лірників після З'їзду народних співців Радянської України, начебто скликаного державними органами СРСР у 1930-х роках у Харкові.

Наступним маркером, який розкриває особливість українського національного характеру, виступає релігія. Як стверджує П. Куліш: «Поляки хотіли повернути православний південноруський народ у католиків і, тому тільки католикам надали право брати участь у державних справах, а не католиків усували від усіх службових місць. Південноруські дворяни боялись втратити свої права, всі прийняли католицьку віру і разом з поляками примушували свій народ зректись грецької віри» [2].

Далі, мислитель наголошує: «Українське духівництво також брало участь у народних повстаннях. Як тільки-но дворяни прийняли католицьку віру, наших духовних почали усюди не тільки зневажати, а й переслідувати; католицьку віру вважали панською, а грецьку – мужицькою, і частина поміщиків, віддаючи своє село в оренду жидові, віддавав йому на відкуп і на сільську церкву. Тому священники не втрачали жодної нагоди переконати народ у тому, що треба визволитися від панського іга...» [2].

Проте, як нам здається сьогодні у зв'язку знанням українським православним церквам Томосу та створенням ПЦУ, релігійні питання вже не будуть так гостро впливати на подальший процес державотворення в Україні.

Дуже важливим для українського народу є відчуття ним свободи та власної гідності. Остання полягала якраз «у тому, що в українського народу ніколи не згасала іскра свободи»[2]. Що зрештою і підтвердила Революція Гідності та Свободи.

Напевно ключовим елементом, який розкриває зміст національної ідеї була і залишається українська мова. З приводу вживання української мови дослідник, зокрема зазначає: «Наші дворяни, які одягались, розмовляли й жили по-польському, у всьому їх наслідували. Одне слово, дійшло до того, що українською мовою в Україні розмовляли тільки раби, тобто селяни, міщани й козаки. Все, що хоч трохи вважало себе вищим, розмовляло по-польському» [2]. Тут слід згадати про те, що сам П. Куліш здійснив надзвичайно великий внесок для розвитку української мови переклавши нею Біблію та створивши так звану «кулішівку».

Д. Кондратьєва та Н. Темірова розглядаючи вплив поглядів П. Куліша на формування української національної ідеї, зокрема стверджують про те, що «П. Куліш свою державницьку національну політику трактував по-різному, дуже часто вдавався до ідеалізації старовини, абсолютизації козащини, а потім відходив від них, намагаючись заглянути у майбутнє і віднайти реальні шляхи реставрації національної держави. Врешті-решт, він навіть схилився до розгляду української нації не як державної, а в розумінні етнографічному. На цій основі у нього і з'являється поняття «культурної автономії» або «духовної самостійності» українського народу у складі Російської імперії» [1].

Отож, на наш погляд осмислюючи особливості державотворчого процесу, П. Куліш все таки був прихильником просвітницького (еволюційного) шляху розвитку держави на основі розробки та переосмислення її національної ідеї.

Список використаних джерел:

1. Кондратьєва Д., Темірова Н. Вплив поглядів П. Куліша на формування української національної ідеї / Д. Кондратьєва, Н. Темірова [Електронний ресурс]. – Режим доступу : // jvestnik-sss.donnu.edu.ua/article/download/1206/1233
2. Куліш П. Повість про український народ / П. Куліш [Електронний ресурс]. – Режим доступу : //https://krytyka.com/ua/reviews/povist-pro-ukrayinskyu-narod

Корнієць Катерина Сергіївна

Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Науковий керівник: Мкртічян Оксана Альбертівна, кандидат педагогічних наук, доцент

Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

ВИКОРИСТАННЯ МУЗИКИ НА ЛОГОПЕДИЧНИХ ЗАНЯТТЯХ З ДОШКІЛЬНИКАМИ

У сучасному дошкільному закладі використання сучасних інноваційних технологій в корекційно-педагогічній роботі логопеда є необхідним у зв'язку з різким збільшенням зростання кількості дітей з мовними порушеннями. Пошук нових, ефективних шляхів і засобів надання корекційної та психолого-педагогічної допомоги дітям передбачає попередження і подолання дефектів мовлення у дошкільників, і саме до таких засобів відноситься музика.

Сучасні фахівці відчують дефіцит методичних рекомендацій, дидактичних вимог до музичного репертуару, вказівок щодо ефективного використання музики в розвитку корекції мовної й моторної сфер дитини, а також недостатньо вивчено психофізіологічний вплив музики на усунення недоліків сенсорного, рухового, інтелектуального, психічного розвитку дошкільників з вадами мовлення.

Аналіз навчально-методичної літератури з логопедичної ритміки виявив домінування використання художньо-мовних засобів в структурі заняття в порівнянні з недостатнім обсягом застосування засобів музики. Активність логопеда, його ціннісні орієнтації в розвитку і вдосконаленні своїх компетентнісних здібностей в оволодінні знаннями, вміннями, навичками, передбачає вивчення комплексу чинників, які впливають на діяльність фахівця щодо використання засобів музики на заняттях.

Використання музики у професійній діяльності логопедів на заняттях у дошкільнят передбачає: наявність педагогічного потенціалу музичної підготовки логопедів; активність фахівців у використанні логоритміки; використання певного обсягу засобів музики; наявність музичних якостей особистості логопеда, необхідних для використання на логоритміці.

Одне з найважливіших впливів логопедичної ритміки – розвиток координації між диханням і голосом, звуком, словом і фразою. Ритм дає можливість людині реалізувати правильне узгодження загальних і мовних рухів. Поєднання музики, ритму, рухів і спеціальних мовних вправ в процесі логопедичної ритміки активно впливає на центральну нервову систему, на стан психічних функцій дитини. Використання в процесі логоритмічних занять співу, мовних вправ, рухливих і сюжетно-рольових ігор сприяє розвитку мовного дихання, рухливості та активності мовної моторики, координації діяльності всіх відділів периферичного мовного апарату.